

Reisevaner

15.05.2023

- Hvordan har reisevanene til folk endret seg i løpet av årene og hvorfor har de eventuelt endret seg?

Malene Tveit

Kandidatnr: 8131

Universitetet
i Stavanger

20 STUDIEPOENG

Norsk hotellhøgskole

Bachelorstudium- Reiselivsledelse

Mai 2023

Antall ord: 7373

Forord:

Denne bacheloroppgaven representerer slutten på mitt studie i reiselivsledelse ved Universitetet i Stavanger, Norsk hotellhøgskole. Det har vært tre fantastiske og lærerike år. Jeg har lært mye nyttig som jeg kommer til å ta med meg og som kommer til å hjelpe meg videre i arbeidslivet. I dette studiet har jeg lært mye innenfor de mange spektrene som inngår i reiselivet takket være gode forelesere og også gode studiekamerater. Foreleserene mine i de ulike fagene gjennom disse tre årene har holdt mange gode, interessante og lærerike forelesninger som jeg setter stor pris på.

Først vil jeg takke veilederen min, Jinghua Xie. Jeg vil også takke alle foreleserene jeg har hatt i fagene til denne bacheloren. De har alle god kunnskap innenfor sitt fagområde som de har gjort en veldig god jobb med å lære vekk til alle oss studenter på dette studiet. Takk for all hjelpen, støtten og kunnskapen dere har gitt.

Og til slutt vil jeg også takke mine medstudenter. Sammen så har vi gjort disse tre årene til noen fine og lærerike år som kan bli husket og sett tilbake igjen på som en fin studietid og en god start på gode og spennende jobbkarrierer videre. Jeg setter stor pris på klassekameratene jeg har vært på gruppearbeid med. Vi har klart å lære av hverandre, hjelpe hverandre og samarbeide som et team som har resultert i mange gode gruppeoppgaver i flere ulike fag.

Sammendrag:

I denne bacheloroppgaven har jeg tatt for meg temaet reisevaner. Jeg har sett på hvordan reisevaner endrer seg og hvilke faktorer som førte til disse endringene.

Problemstillingen jeg har valgt er som følger:

Hvordan har reisevanene til folk endret seg i løpet av årene og hvorfor har de eventuelt endret seg?

De faktorene jeg har tatt for meg i denne oppgaven er: Teknologi, endringer de siste 40/50 årene. Økonomi, oppvekst, helse, sosiale medier og forventninger og krav til reisemålet. Jeg har sett på hvilken sammenheng disse faktorene har til hverandre. Om de påvirker hverandre og reisevanene til folk.

Jeg har valgt å bruke kvalitativ og kvantitativ metode for å finne statistikk og relevant fakta som støtter min konklusjon.

Til slutt har jeg komnt med min konklusjon om reisevanene til folk har endret seg. Og hva jeg eventuelt mener er årsaken/årsakene til endringene. Til slutt har jeg skrevet kort om det jeg mener er det viktigste resultatet. Og hvem de er viktige for og hvorfor?

Innholdsfortegnelse

Forord:	II
Sammendrag:	III
Figur-liste:	V
1.0 Innledning:	1
1.1 Bakgrunn for valg av problemstilling:	1
1.2 Formål og avgrensinger:	2
1.3 Struktur på oppgaven:	2
2.0 Teori:	2
2.1 Teknologi:	3
2.2 Endringer de siste 40/50 årene:	3
2.2.1 1970/1980 tallet:	4
2.3 Økonomi:	5
2.4 Oppvekst:	6
2.5 Helse:	8
2.6 Sosiale medier:	9
2.6 Vil sosiale medier den dag i dag påvirke hvordan folk reiser og deres reisevaner?	10
3.0 Forventinger og krav til reisemålet:	12
4.0 Metode:	13
4.1 Ulike metoder:	13
4.2 Valg av metode	13
4.3 1970 tallet:	15
4.3.1 «Hvor ferierte vi?	15
4.3.2 «Hva slags omgivelser foretrakk vi?	15
4.3.3 «Hvordan kom vi oss på ferie?	16
4.3.4 «Hvor overnattet vi?	16
4.3.5. «Når skjøt selskapsreiser fart?	17
4.4 Kvantitativ metode:	18
4.5 Kvalitativ metode:	22
4.5.1 Rekordmange reiser:	22
4.5.2 Etterspørsel:	22
4.5.3 Luftfart:	22
5.0 Analyse og resultat:	23
6.0 Konklusjon:	24
6.1 Har reisevanene til folk endret seg i løpet av årene?	24
6.2 Hvorfor har de eventuelt endret seg?	24

6.3 Økonomi:.....	25
6.4 Viktigste resultat- Hvem er de viktige for og hvorfor?.....	25
Kildeliste:	26

Figur-liste:

Figur 1. Forventet levealder ved fødselen for menn og kvinner (ssb.no).....	8
Saga solreiser(DinSide- Dagbladet).....	12
Bilder fra Ving.....	13
Figur 3.2 Utvikling i antall overnattinger på hoteller (mill. overnattinger) (regjeringen.no- - ssbs hotellstatistikk).....	18
Figur 3.4 Andel på ferietur i Norge, Norden og utlandet ellers i perioden 1992–1998. (regjeringen.no- ssb – Nordmenns ferievener 1998).....	19
Prosent av lønn brukt på ferie- tabell 1.....	20
Prosent av lønn brukt på ferie- tabell 2.....	21
Figur 1. Reiser til Norge og utlandet. 3. kvartal 2016 - 2022. Millioner (ssb.no).....	21

1.0 Innledning:

I bacheloroppgaven min i reiselivsledelse har jeg valg å skrive om reisevanene til folk. Dette er et tema jeg føler jeg kan finne god og relevant informasjon om. Jeg kan trekke inn mange av de ulike fagene jeg har hatt gjennom disse tre årene på studiet. Jeg skal se nærmere på hvordan reisevanene til folk eventuelt endrer seg. Og hvorfor de har endret seg.

Jeg synes dette er et spennende tema. Jeg er selv veldig glad i å reise og er oppvokst med å reise til forskjellige steder og ofte. Mens foreldrene mine var ikke vant til å reise når de var små. Mens besteforeldrene mine har ikke reist noe særlig i det heletatt. Jeg synes det er interessant hvordan ting endrer seg fra generasjon til generasjon. Fordeler og ulemper med dette og hvorfor det gjerne blir sånn.

1.1 Bakgrunn for valg av problemstilling:

Problemstillingen jeg har valgt å ta for meg er som følger:

Hvordan har reisevanene til folk endret seg i løpet av årene og hvorfor har de eventuelt endret seg?

Jeg har valgt å skrive om akkurat dette temaet fordi jeg selv er glad i reising og interesserer meg for utviklingen av reisekulturen. Det er kommet flere alternativ innenfor reise som for eksempel ulike destinasjoner, flere ankomstmidler, tilbud, nettsider, teknologi osv. som jeg skal se nærmere på i denne oppgaven.

Jeg synes det er spennende å se på hvilke utvikling reiselivet har hatt og hvilke elementer som spiller inn i endringen. Jeg tenker at det er viktig for meg som skal jobbe innen reiseliv og forstå hva som fører til endring for å kunne være med å utvikle fremtidens reisevaner i mitt fremtidige yrke.

1.2 Formål og avgrensinger:

Formålet med oppgaven er å finne ut hvordan reiselivsindustrien har endret seg og hvordan det påvirker reisevanene til folk. Det er også å se om reisevanene til folk endrer seg med tiden og hvorfor. Hvilke faktorer spiller inn? Jeg har avgrenset problemstillingen min så det ikke skal bli et for vidt spekter av ulike temaer og data og ta i betraktning.

Derfor velger jeg å se på reisevanene til folk i nåtiden og gå tilbake i tid til ca 40/50 år siden, men ikke lengre tilbake enn dette da det blir en for stor oppgave. Jeg har også valgt å avgrense det til Norge. Jeg skal se på reisevanene til Norges befolkning.

1.3 Struktur på oppgaven:

Først skal jeg komme med teori som er knyttet til problemstillingen jeg har valgt. Jeg skal ta opp ulike temaer som er relevant for å komme til en konklusjon om reisevanene til folk har endret seg i løpet av årene og om de har, hvorfor? Videre skal jeg skrive om metode. Hvilke metoder jeg har brukt for å samle inn relevant data. Til slutt skal jeg komme med min konklusjon.

2.0 Teori

«En teori er et system eller kompleks av antagelser som er fremsatt som forklaring på en rekke kjensgjerninger eller fenomener. Ordet 'teori' kan også beskrive et system av allmenne prinsipper eller regler som gjelder for, eller danner grunnlaget for en virksomhet (for eksempel undervisningens teori). Teori brukes ofte i motsetning til praksis.» (SNL.no, 2021)

For å kunne komme til en konklusjon på slutten av denne oppgaven er det viktig å skrive om relevant teori som er knyttet til problemstillingen. Jeg har derfor valgt å skrive om temaene: Teknologi, endringer de siste 30/40 årene, økonomi, oppvekst, helse og sosiale medier som er temaer jeg mener er relevant og knyttet til min problemstilling. Det er temaer jeg mener kan

endre seg mye fra generasjon til generasjon og etter hvert som tiden går og samfunnet utvikler seg. Disse vil da gjerne ha enn innvirkning på reisevaner og om de eventuelt bidrar til å endre reisevanene til folk.

2.1 Teknologi:

«Teknologi blir ofte forbundet med ting som gjør livet vårt enklere og forhåpentligvis bedre: oppvaskmaskinen, bilen og datamaskinen. Men hvis du spør folk om teknologier som mobiltelefoner og smarthus har gjort livet deres enklere og bedre, vil du nok få ganske ulike svar alt etter hvem du spør".» (Bedin, 2022)

En endring som har skjedd de siste årene og som fortsetter å endre seg for hver dag som går er teknologi. «Informasjonsteknologien får også en stadig viktigere rolle i det internasjonale reiselivsmarkedet. Den gir ikke minst muligheter for en større integrasjon av produksjons- og forretningsprosesser reiselivsbedriftene imellom og som et verktøy for å nå kundene på verdensmarkedet.» (regjeringen.no)

Teknologi er etter min mening viktig for å utvikle reiselivsindustrien. Videre i oppgaven kommer jeg til å skrive om noen ulike temaer som jeg mener er relevant å skrive om for å kunne komme til en konklusjon på problemstillingen. Disse temaene er for eksempel sosiale medier. Det er ved hjelp av teknologi at sosiale medier er blitt så utbredt som det er i dag. Transportmidler er blitt større og lettere tilgjengelig ved hjelp av teknologi. For eksempel bybaner, fly. Det har kommet flere flyselskap, større fly, flere flyplasser.

Der man på 1970-tallet måtte ta turen til et reisebyrå for å booke en flyreise eller en pakkereise kan man i dag booke dette via mobil med bare noen tastetrykk.

2.2 Endringer de siste 40/50 årene:

«The evolution of travel and tourism can be explored by referring descriptively to particular periods, the specific types of tourism that were popular during those periods, and the common

factors across all periods (technology, time/money, social change and the influence of the travel and tourism industry). It is important to consider how these continue to drive the growth of travel and tourism, and also to assess the relative influence of each. For example, the travel industry has been a dominant force in creating, as well as satisfying, the demand for tourism while, more recently, developments in ICT (Information and Communication Technology) have significantly influenced how people purchase tourism products.»

(Sharpley,2006, s.22)

2.2.1 1970/1980 tallet:

Kristin Sørdal skriver i en artikkel for DinSide-Dagbladet: «SSB bekrefter at det ikke var hverdagskost å reise på ferie på 1970 tallet: Fire av ti oppga at de aldri hadde vært på ferietur i 1970, mens det i 1974 var en av fire som sa de aldri hadde reist bort på ferie.» (Sørdal, 2017)

I artikkelen skriver Sørdal at pakkereiser eller pakketur var fremdeles uvanlig på begynnelsen av 1970tallet. Videre skriver Sørdal: «informasjonssjef i Ving, Elisabeth Larsen-Vonstett, sier til DinSide at det først begynte å bli «vanlig» å reise på charterferie mot slutten av 1980-tallet. (Sørdal, 2017)

Før var det kanskje ikke så vanlig å reise og når de gjorde det trengte de gjerne for eksempel en pakkeløsning når de bestilte en reise. Grunnen til at jeg tror det var slik er for eksempel på grunn av mangelen på elektronikk. Hvis de var i et annet land og de ikke visste hvor i byen de befant seg eller hvor de skulle dra, kunne de ikke bare plukke opp mobilen og bruke google maps. Dette er noe vi kan bruke i dag som er et veldig greit og viktig hjelpemiddel. Det har kanskje ikke vært så lett før i tiden å vite hvilke reisemål som var attraktive, hvilke attraksjoner som befant seg der man reiste og heller ikke hvor attraksjoner da var hen.

Jeg tror også at en annen utfordring rundt dette med å reise for 40/50 år siden var at det gjerne ikke var så enkelt som det er i dag å bare gå opp til noen mennesker i byen og be om

hjelp. Det var en mye større språkbarriere den gang, enn i dag. Så for å finne veien i en ny og fremmed by ville de ha trengt et kart eller noe annet for å finne veien. Det er noen av grunnene til at jeg tror at gjerne eneste mulighet til å reise før, hvis de hadde råd til det, ville være en pakkeløsning. En tur med transport, en reiseguide, hotell osv. Hvertfall for mange, da det ikke var så normalt å reise så mye før. Ikke like mange reisemål å velge mellom. Ikke samme hjelpemidler som det er i dag og gjerne da ikke så lett å komme seg steder.

«Den økte etterspørselen etter reiselivsprodukter fører til at det på verdensbasis utvikles stadig nye reisemål. Reisemålene blir dessuten bedre tilgjengelige for stadig flere mennesker som følge av bedre og raskere transport- og kommunikasjonsmuligheter. Dette er forhold som er med på å øke etterspørselen etter reiselivsprodukter. Den offentlige reiselivsinnsatsen i mange land har antakelig bidratt til en hurtigere framvekst av tilbud og kapasitet enn man ellers hadde fått. Drivkraften i den offentlige innsatsen er de økonomiske virkningene av reisetrafikken, de sysselsettingsmessige virkninger og muligheter for å stimulere utviklingen i regioner med betydelige nærings- og sysselsettingsproblemer.» (regjeringen.no)

En annen grunn jeg tror vi i dag er mer uavhengige og individuelle i reisevalgene våre enn for 40/50 siden, er fordi det er mye mer å velge når man reiser i dag enn det var før. Flere reisemål å reise til, flere attraksjoner, mer fokus på reiselivsnæringen generelt. Vi ønsker at turismen skal vokse og at turistene skal besøke vårt eget land.

2.3 Økonomi:

«Økonomi er et begrep med flere betydninger som har med produksjon, konsum, omsetning og forvaltning av ressurser å gjøre.» (Snl.no, 2023)

«Veksten i internasjonal turisme må ses i nær sammenheng med utviklingen i verdensøkonomien. Vekst i verdensøkonomien har ført til økt kjøpekraft. Det at stadig flere mennesker har fått bedre økonomi, har blant annet ført til økt etterspørsel etter

reiselivsprodukter. Ifølge Det internasjonale pengefondet (International Monetary Fund) har det vært en gjennomsnittlig årlig vekst i verdensøkonomien på 3,2 prosent på 1990-tallet. Den økte velstanden fører også til en større relativ vekst i etterspørselen etter reiselivsprodukter enn mange andre varer og tjenester.» (regjeringen.no)

Jeg mener og tror at turister er mye mer uavhengig og individuell når det kommer til reising enn de var for 40/50 år siden. Jeg tror en av grunnene for at dette er at generasjonene som kom før oss gjerne ikke har hatt så veldig god økonomi. Det er ikke sikkert de hadde så god råd og derfor ikke nok penger til å reise mye rundt eller i det heletatt. Dette gjorde også at den generasjonen tilbake i tid ikke ble vant til å reise. De ble ikke vant til den livsstilen som mange har i dag. Livsstilen til folk i dag er gjerne og reise på ferie hvert år flere ganger for året. Nytt land hvert år eller backpacking som også er en populær ting, hvor man drar til mange forskjellige land, byer eller steder over en lengre periode, med lite ting og man forflytter seg etter noenlunde kort tid videre til neste sted.

2.4 Oppvekst:

Så mens generasjonene før oss gjerne ikke hadde så god økonomi som jeg har nevnt over så har den tiden vi lever i nå og denne generasjonen foreldre med bedre økonomi. De har gjerne blitt oppvokst med å reise rundt. De har blitt vant til å reise og gjerne flere ganger i året også.

Jeg selv er vant til å reise. Jeg har foreldre som ikke var vant til å reise når de var unger. Foreldrene mine dro på sin første sydentur når de var 20 år, men jeg dro på min første sydentur når jeg var 2 år. Vi har siden jeg var liten dratt mange forskjellige steder. Flere reiser i året og hvertfall en sydentur hvert år som mange av de jeg kjenner og kanskje flere også.

Jeg kan for eksempel booke mine egne turer. Jeg liker selv veldig godt å reise og å planlegge reiser selv. Dette gjør også foreldrene mine. De har lært meg hvordan jeg booker turer. Hva som er lurt å tenke på. Hvordan jeg skal komme meg rundt i byen jeg er i. Hva jeg skal gjøre

på flyplassen. Dette har gjort at jeg kan reise aleine hvor enn jeg vil. At de har vist meg alle disse tingene og at jeg har mange ulike hjelpemidler gjør at jeg ikke er redd eller nervøs for å dra steder helt aleine.

Men for eksempel så er ikke mine besteforeldre vant med å reise. De liker ikke og vil heller ikke dra aleine. Å reise er noe de ikke er vant med og ikke har gjort mye av i sitt liv. De er heller ikke god i engelsk. De kan ikke spørre om hjelp for eksempel i utlandet da de ikke klarer å snakke engelsk. Så jeg tror at når du er født og også når foreldrene dine er født har mye å si på om du enten er en «traditional tourist» eller mer en «experienced, experimental and playful tourist»

Jeg tror og mener også at det er mer normalisert og reise i dag enn det var før. Tilbake i tid så hadde de ikke så mye penger. Samfunnet var et helt annet. Det var ikke like mange steder å reise til. Det var ikke samme tilbud til transportmuligheter. For å reise nå så kan man gå på internett og booke sin egen reise med både fly, hotell og transport i byen man reiser til. For eksempel leiebil osv.

Mange selskaper vet gjerne at de må utbrede tilbudet deres for å få folk til å bruke dem. Ving har pakkedealer, men samtidig vet de også at folk booker deres egne turer på egenhånd.

Derfor må de følge med på samfunnet og reiselivsnæringen den dag i dag og etterspørselen den kommer med. De må tilby mer enn før. Utvikle produkter som guidede turer, konferanseturer, cruise, større pakketilbud, flere destinasjoner og mye kunnskap.

«Typically, travel and tourism is seen in terms of ‘the holiday’. However, a significant proportion of domestic and international tourism is related to non-leisure-purposes, such as business travel, attending conferences/events, or education. Moreover, as both the demand for and supply of tourism has become more sophisticated, an increasing variety of travel and tourism experiences can be identified, such as adventure tourism , sport tourism , dark

tourism, wine tourism , backpacker/ youth tourism , religious tourism or, more generally, special interest tourism .» (Sharpley, R, 2006, s.13)

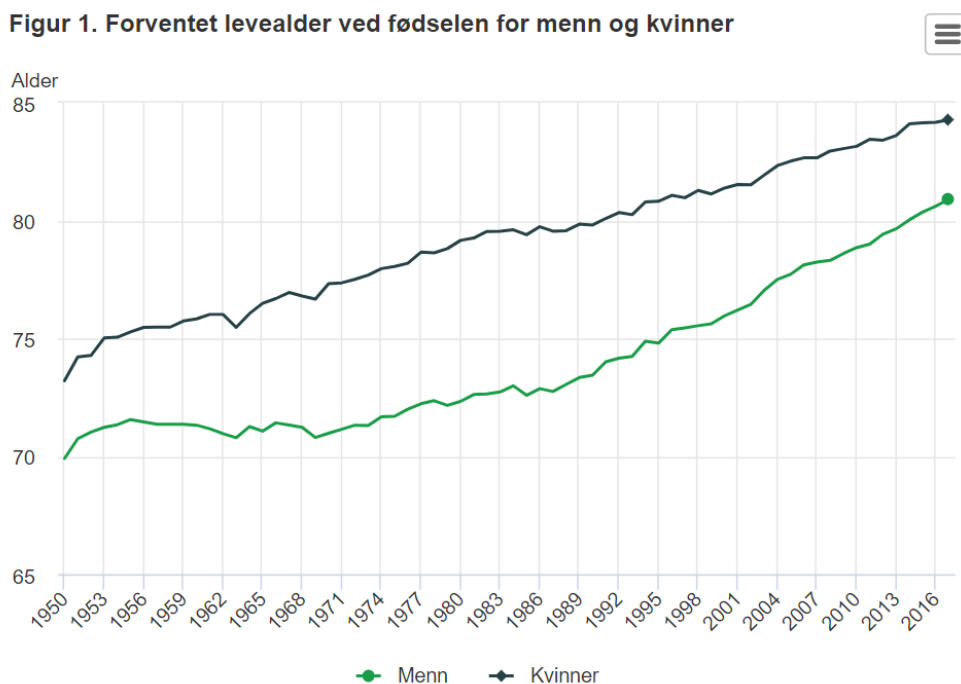
2.5 Helse:

«I store deler av verden endrer alderssammensetningen i befolkningen seg vesentlig, med flere eldre og færre yngre. Eldre reiser langt mer enn tidligere, både på grunn av bedre tid og bedre økonomi. Seniormarkedet synes således å bli stadig viktigere for reiselivsnæringene i årene framover.» (regjeringen.no)

«I 2020 var forventet levealder i Norge over tre år lengre for kvinner enn for menn, 84,9 år for kvinner mot 81,5 år for menn (SSB, 2017).» (Bævre, 2021)

Mennesker lever lengre nå enn de gjorde før. Bedre økonomi. Dette er også faktorer som spiller inn på endringer i reisevaner. Eldre kan gjerne reise mer og lengre enn de eventuelt gjorde før.

Under er en tabell over forventet levealder fra 1950-2016.

Figur 1. Forventet levealder ved fødselen for menn og kvinner (ssb.no)

2.6 Sosiale medier:

«Sosiale medier er nettsider og apper som tilrettelegger for å skape og dele innhold, og å delta i sosiale nettverk.

Facebook er det mest vanlige sosiale mediet, både i Norge og internasjonalt, men også Twitter, Instagram, YouTube, Snapchat og TikTok er mye brukt.

Sosiale medier brukes av privatpersoner til å kommunisere med andre brukere, men de brukes også til nyhetsformidling, markedsføring, politiske ytringer og offentlig informasjon.» (Aalen, Enli, 2023)

Jeg tror sosiale medier har noe å si på hvordan folk forholder seg til reiselivsindustrien. Jeg tror også at sosiale medier har endret seg mye de siste årene og kan ha stor innvirkning på folk. Turisme er et populært fenomen og det samme er sosiale medier. I dag kan vi påvirke hverandre mye og noen måter som gjør det mulig er for eksempel ved bruk av ulike plattformer som for eksempel Facebook, Snapchat, TikTok, Twitter osv. Disse gjør det også mulig å få kontakt med folk verden rundt. Du kan bli kjent med en person, et land, en by eller en kultur gjennom internett eller ulike sosiale medier.

«Culture = a collection of stories, customs, traditions, knowledge and other skills and expressions that people take part in» (Canvas/Hoest guest relations 9, s.6)

Turisme er også mye større enn hva det var før. Folk fra alle ulike land reiser jorden rundt. Man får sett og samhandlet med mange flere kulturer enn før takket være turisme. Det er også ikke bare blitt mulig å jobbe i utlandet, men det er også blitt svært populært at det er mange ulike nasjonaliteter og kulturer på en arbeidsplass og i alle ulike land og jobber.

For eksempel så bor jeg i Norge og snakker Norsk. Det finnes nå jobber i utlandet for ulike selskaper hvor de trenger for eksempel mennesker som snakker norsk og disse jobbene kan

jeg da søke på. Disse jobbene blir mer relevant og populær fordi det er blitt også mer normalisert og flytte til et annet land å bo og jobbe enn hvor man er født. Jeg tror befolkningen snakker og samhandler mye mer med hverandre over hele verden og på tvers av kulturer enn før. Å mye av det tror jeg har med sosiale medier å gjøre.

Man kan for eksempel se mange mennesker fra ulike land og kulturer gjennom sosiale medier som for eksempel TikTok. Man får se hvordan de er fra, hvordan det er å leve der, hva de gjør, hvilke trender de har der de er fra og bor, hvilken mat de spiser. Man får se hvordan de lever og man sammenligner gjerne livene vi ser med våres egne. Og hvis man da ser mange fra en kultur eller et land så føler man gjerne man kjenner seg igjen eller føler at man på en måte kjenner dem eller til dem, det landet, det stedet eller den kulturen.

2.6 Vil sosiale medier den dag i dag påvirke hvordan folk reiser og deres reisevaner?

Jeg tror sosiale medier den dag i dag påvirker hvordan folk reiser og hjelper også å endre reisevanene til folk enn hvordan de fjerne var før. Jeg tror sosiale medier kan påvirke folk veldig og spesielt unge. Hvis du ser og relaterer til for eksempel en kultur eller et land eller en by som du ser gjennom sosiale medier så vil du gjerne reise dit hvis man skal ut å reise. For eksempel hvis du ser noen fra Norge spise mye sjømat på Instagram. De legger ut bilder fra masse fine fjorder og fjell og god sjømat og deler disse bildene med sine mange følgere så kan det godt være man da påvirker alle følgerene, venner og familie osv til å ville dra dit du er.

Sosiale medier i seg selv kan påvirke oss veldig. De siste årene har sosiale medier vokst mye og for eksempel så har reklamer blitt mer kompleks som mye annet. Hvis du søker på noe på internett så kan det være du opplever at det popper opp reklame på de plattformene du er på, som er personalisert etter dine preferanser og det du er ute etter ettersom du har søkt på det eller vært inne på et nettsted og sett på noe spesifikt osv. Så hvis du søker på en tur til London for

eksempel, så kan det være du opplever å få reklame relatert til London når du går inn på ulike sosiale medier.

Alt dette er da med på å påvirke oss mennesker på om vi burde reise, hvorfor og hvor vi skal dra. Hvor drar andre og hva synes de? Hvor er det tilbud og blir reklamert for å dra? Hva er populært for tiden? Så selv om for eksempel en ting som sosiale medier er i endring så kan denne endringen før til at det skjer endringer på andre spekter som er knyttet til da sosiale medier.

I dette tilfellet: med tiden har sosiale medier endret seg. Teknologien har endret seg. Det finnes flere ulike online plattformer som er lettere tilgjengelig og tilgjengelig på alle slags mulige steder. At sosiale medier er blitt større og mer kompleks fører til at det har en stor påvirkning på oss mennesker som er hovedfaktoren for reiselivsindustrien. Man trenger mennesker for å gjøre en attraksjon til en attraksjon. Man trenger mennesker for å bygge attraksjoner, jobbe der, jobbe på hoteller, jobbe på flyplasser og andre transportmidler som gjør at man kan reise. Så trenger man mennesker som turister til å faktisk dra til disse stedene og gjøre det til en attraksjon og en destinasjon som er attraktiv og reise til.

Så med mennesker som hovedfaktor i reiselivsindustrien så mener jeg at hvis mange ulike faktorer endrer seg som for eksempel sosiale medier som fører til at vi påvirker hverandre i mye større grad enn før og mye oftere så vil det da også gi utslag i helt andre reisevaner enn tidligere og også være en grunn til at de endrer seg. For eksempel:

Teknologi- sosiale medier- påvirkninger- tilgang og muligheter.

«Sterkere konkurranse innen reiselivsnæringene i det enkelte land, men også mellom reiselivsdestinasjonene i de enkelte land, er et utviklingstrekk som blir stadig mer framtreddende. Reiselivsnæringene og reiselivsdestinasjonene i Norge konkurrerer derfor i økende grad med andre land om de samme kundene. Kundene får stadig bedre kunnskap om

de ulike tilbud og destinasjoner internasjonalt, og har dermed mulighet for å foreta sine valg av reisemål på bakgrunn av vurdering av hvor de mener man får mest igjen for pengene.»

(regjeringen.no)

For eksempel som at Norge betaler for at Tom Cruise skal komme hit for å filme på en av våre lokasjoner. Det gjorde at Preikestolen fikk mye oppmerksomhet. Et annet eksempel er at vi her i Norge har en tv serie som heter Kompani Lauritzen. De filmet en del av serien sin på Rampestreken. Året etter var det mange som besøkte dette stedet. Media trekker frem turistattraksjoner som blir attraktive for tenåringer og unge voksne, som påvirkes i større grad enn før i tiden når sosiale medier ikke fantes. Tv serier er noe helt annet i dag og etter min mening så vil jeg si man hadde ikke samme påvirkningsevne før som det vi har i dag. Og sosiale medier kan derfor være en viktig faktor som har ført til endringer i reisevanene til folk.

3.0 Forventinger og krav til reisemålet:

Da man på 70 tallet for eksempel bestilte en pakkereise til Syden var man fornøyd med at fly og hotell og alt de praktiske var tatt hånd om.

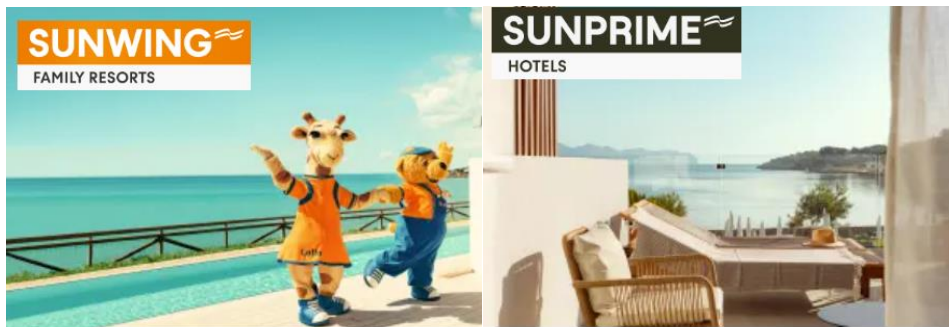
I dag ønsker kundene i større grad produkter som er tilpasset deres livssituasjon som for eksempel:

Er man et voksent par på ferie velger man kanskje

et hotell som er for bare voksne. Er man en familie på tur så velger man et hotell med

aktiviteter for barn. (Bilde hentet fra DinSide-Dagbladet, Sjørdal 2017)

Sunwing Family Resorts

- Våre beste familiehotell
- Barn under 12 år spiser gratis
- Barnevennlige bassengområder

FERIE FOR HELE FAMILIEN

Sunprime Hotels

- Skreddersydd for voksne
- Moderne design
- Treningsstudio og SATS-timer

FERIE FOR VOKSNE

(Bilde hentet fra Ving.no)

4.0 Metode:

«Metode er en planmessig fremgangsmåte, især i vitenskap og filosofi, gjerne grunnet på regler og prinsipper.» (Tranøy, 2019)

4.1 Ulike metoder:

«Kvantitativ metode er forskningsmetoder som brukes ved innsamling og analyse av kvantitative data. Dette er data som foreligger i form av tall eller andre mengdetemer, i motsetning til kvalitative data, som vanligvis uttrykkes i form av tekst.» (Grønmo, 2023)

4.2 Valg av metode

Jeg skal i denne delen av oppgaven ta for meg en metode for å innhente relevant data for å kunne komme med en konklusjon på min problemstilling. Jeg har skrevet om noen temaer jeg mener er relevant for kunne komme til en konklusjon om reisevanene har endret seg og om noen av de temaene, som nevnt over, kan være årsaken til de mulige endringene i reisevaner

gjennom årene. Den dataen jeg nå skal trekke inn i oppgaven min med hjelp av en metode er for å finne statistikk og rapporter som viser om det er noe konkret som sier at det er skjedd en ending i reisevaner. Og om det også kommer fram hvorfor det eventuelt har endret seg. Jeg skal finne data som støtter mine påstander om temaene jeg mener er relevant som jeg har skrevet om lengre oppe i oppgaven.

Jeg har valgt å finne eksisterende data. Jeg har valgt å bruke både kvantitativ og kvalitativ metode. Da jeg mener det både kan være lærerikt og relevant med for eksempel statistikk og rapporter i form av tekst.

Grunnen til at jeg velger å finne eksisterende data og ikke bruke metoder for å hente inn min egen data er fordi jeg mener jeg kan finne relevant informasjon som allerede eksisterer. Med hensyn til tid så har jeg valgt å ikke lage for eksempel spørreundersøkelse eller intervjuer for å finne egen data. Det ville tatt tid i seg selv med forberedelser til å lage spørreundersøkelse, intervjuer osv. Det er også et så vidt spekter med svar jeg måtte ha fått for å kunne hente inn relevant data i forhold til min problemstilling.

Jeg har valgt å skrive om endring i reisevaner og ser tilbake i tid fra nå og 40/50 år siden. For å finne ut både om de har endret seg og da hvorfor så ville det vært viktig å få informasjon fra mange forskjellige aldersgrupper samt flere fra hver aldersgruppe. Dette for å vite om det har skjedd en endring for 40 år siden til i dag over tid, for hver generasjon eller for hvert år eller ikke. Og også hvorfor? Hva er det som eventuelt gjør at det har endret seg og gjerne fortsetter å endre seg?

Jeg har brukt internett for å søke fram kilder som jeg kan innhente data fra. Jeg har brukt forskjellige kilder. En av de er for eksempel SSB. De har mye relevant informasjon på temaet reisevaner. Her fant jeg ulike former for statistikk som jeg har valgt å ta med i oppgaven.

4.3 1970 tallet:

4.3.1 «Hvor ferierte vi?»

Både i 1970 og 1974 var Østlandet det mest populære området å feriere i sommerferien.

Deretter fulgte Vestlandet, Sørlandet, Nord-Norge og Trøndelag. I 1970 la fire av ti ferien til

Østlandet. Mer interessant er det kanskje at andelen som la sin lengste ferietur til utlandet,

økte med hele 8 prosentpoeng i løpet av fire år, fra 12 til 20 prosent. De som var på

sommerferietur i 1974, tilbragte i gjennomsnitt fire dager i utlandet.

SSB gjennomfører ikke lenger undersøkelser som er direkte sammenlignbare med

Ferieundersøkelsene fra 1970-tallet, men SSBs kvartalsvise reiseundersøkels kan like fullt gi

interessant informasjon: I perioden april-september 2014 ble det gjennomført 6,15 millioner

lange feriereiser. Av disse gikk hele 57 prosent til utlandet.» (ssb.no)

4.3.2 «Hva slags omgivelser foretrakk vi?»

Ser vi nærmere på sommerferiene, var kysten det naturområdet nordmenn foretrakk på 1970-

tallet. Nesten halvparten av ferieturene gikk til kystområder både i 1970 og 1974. Deretter

fulgte innlandet, fjellområder, større byer og til slutt skogstrakter hvor bare 8 prosent dro på

sommerferie. Hva slags type naturområde folk ferierte i, var altså relativt stabilt, selv om det

var flere som ferierte på fjellet og i større byer i 1974 enn i 1970.

SSBs kvartalsvise reiseundersøkelse viser at kystområder holder stand som nordmenns

foretrukne feriemål. I perioden april-september 2013 gikk 41 prosent av nordmenns lange

feriereiser (innenlands og utenlands) til sjøen eller på cruise, fulgt av 19 prosent til storbyer.»

(ssb.no)

4.3.3 «Hvordan kom vi oss på ferie?»

Svaret avslører at Norge innen 1970 for alvor var blitt et bilsamfunn. Hele 68 prosent svarte den gang at de brukte bil som transportmiddel. 10 prosent reiste med jernbanen, 9 prosent med båt og 6 prosent med buss. Men bare 5 prosent reiste med fly.

I undersøkelsen fire år etter var andelen som reiste med fly, steget til 8 prosent. Økningen skjedde på bekostning av både personbil, buss og båt. Hver tiende reiste derimot fremdeles med tog på ferieturen.

Reiseundersøkelsen viser at bilen har holdt stillingen som fremkomstmiddel nummer én på lengre ferieturer i Norge: 70 prosent brukte bil for å komme seg til det norske bestemmelsesstedet i perioden april-september 2014. Tar vi med lengre reiser utenfor Norge, blir bildet kanskje ikke så overraskende et annet: Da benyttet 52 prosent fly på ferieturen.»

(SSB.no)

4.3.4 «Hvor overnattet vi?»

35 prosent overnattet hos slektninger og venner i sommerferien 1970. 32 prosent overnattet i eget eller leid/lånt fritidshus. Ellers var telt eller campingvogn populære. Hele 20 prosent oppga denne overnattingsmåten for sommerferien for 45 år siden. 11 prosent sov på hotell, pensjonat, ungdomsherberge eller lignende.

Fire år senere hadde andelen som bodde på kommersielle overnattingssteder, økt til 18 prosent, og denne overnattingsmuligheten var nå blitt like populær som telt og campingvogn. Andelen som bodde privat, var gått ned til 31 prosent, mens andelen som ferierte i et fritidshus, var stabil.

På grunn av den store veksten i utenlandsreiser har det i våre dager blitt mye vanligere å overnatte kommersielt. I april-september 2014 valgte vi å betale for overnatting på hotell,

hytter eller campingplasser på halvparten av de lange feriereisene. Ser vi bare på lengre feriereiser innenlands, blir bildet et annet: 64 prosent overnattet på privat innkvartering, en stor del av disse trolig på egen eller lånt hytte.» (ssb.no)

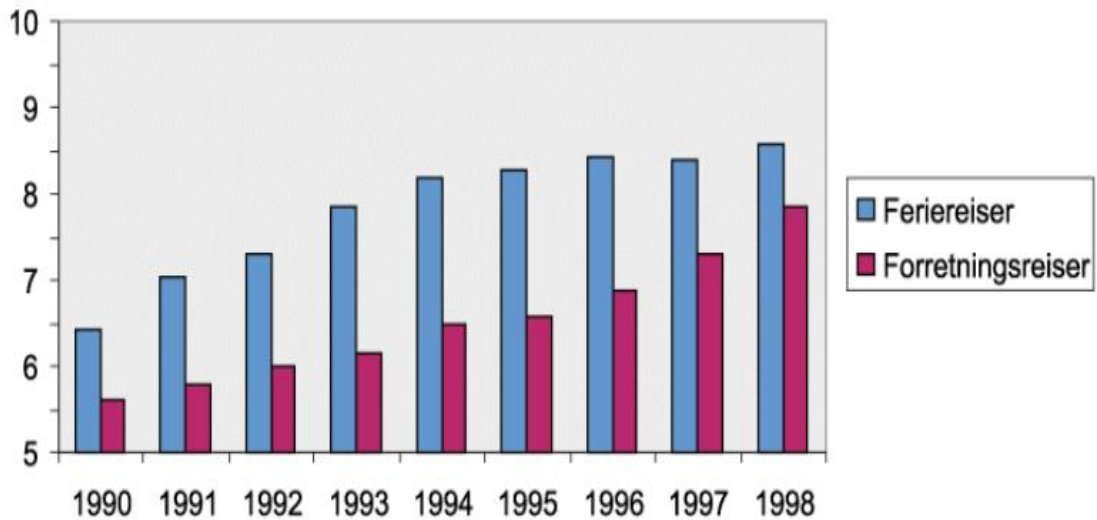
4.3.5. «Når skjøt selskapsreiser fart?

Å reise på såkalt pakketur var fremdeles uvanlig på begynnelsen av 1970-tallet, men utover i tiåret ble dette vanligere. I 1970 oppga 5 prosent at de hadde vært på «selskapsreise», mens 7 prosent hadde feriert slik i 1974.

Undersøkelsene avslører også at folk begynte å reise lenger for å komme seg til feriemålet sitt. I 1970 oppga 9 prosent at de hadde reist mellom 1 000 og 1 999 kilometer for å komme seg dit de skulle tilbringe ferien, mens 4 prosent hadde reist over 2 000 kilometer. Fire år senere var disse andelene steget til henholdsvis 11 og 8 prosent.

Feriemønsteret på 1970-tallet var svært annerledes enn i dag, men vi ser av endringene fra 1970 til 1974 at kimen til det moderne ferielivet allerede lå der: Det ble flere som dro på ferie, flere som dro på ferie til utlandet, flere som brukte fly når de skulle på ferie og flere som valgte å reise på turer organisert av andre.» (ssb.no)

4.4 Kvantitativ metode:

Figur 3.2 Utvikling i antall overnattinger på hoteller (mill. overnattinger) (regjeringen.no - ssbs hotellstatistikk)

«Figur 3.2 viser utviklingen i antall gjestedøgn i hoteller for perioden 1990–1998. Figuren

viser dessuten at det har vært vekst i både feriereiser og forretningsreiser på 1990-tallet, men

at det er markedet for forretnings- og tjenestereiser som har vokst mest. I begrepet

forretnings- og tjeneste-reiser inkluderes her også kurs- og konferanse-reiser og ulike former

for incentivreiser. Antall overnattinger basert på forretningstrafikk har økt på hele nittitallet,

fra i overkant av fem millioner overnattinger i 1990 til i underkant av åtte millioner i 1998.

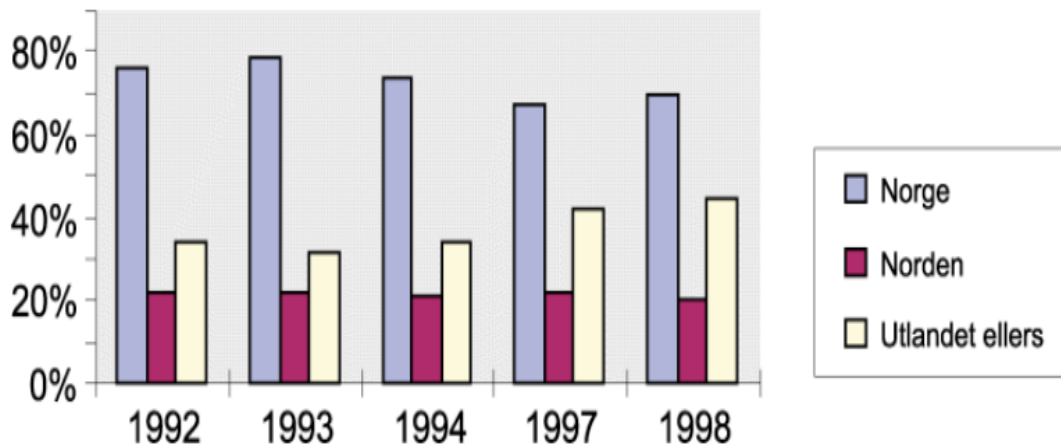
For ferie- og fritidsreisende har antall overnattinger på hoteller økt fra om lag 6,4 millioner i

1990 til knapt 8,6 millioner i 1998. Det var en sterk vekst i ferie- og fritidsmarkedet i

hotellnæringen fram til og med 1994, og deretter har veksten flatet ut. Innen campingsektoren

dreier overnattinger seg stort sett om ferie- og fritidsmarkedet. Forretningsreisende benytter i

liten grad denne overnattingsformen.» (regjeringen.no).

Figur 3.4 Andel på ferietur i Norge, Norden og utlandet ellers i perioden 1992–1998. (regjeringen.no- ssb – Nordmenns ferievaner 1998)

«Figur 3.4 viser utviklingen i reisemål for perioden 1992–1998 for den ferierende delen av befolkningen, dvs. utviklingen på reisemål for den delen av befolkningen som faktisk var på ferie. Figuren viser at av dem som faktisk var på ferie i løpet av 1998, reiste 70 prosent på ferie i Norge, 20 prosent reiste på utenlandsreise i Norden og 45 prosent på utenlandsreise i land utenfor Norden. Tallene illustrerer for øvrig at flere nordmenn var på ferie flere steder i løpet av året og disse inngår i hvert reisemål.» (regjeringen.no)

Skrevet av Kristin Sørdal i en artikkel for DinSide, Dagbladet:

«Her er prisene i 1977 og i 2017

Vi har plukket noen priser fra avisene datert februar 1977, som du kan se i den første tabellen.

Vi har deretter hentet inn priser for de billigste pakkereisene vi kan finne til de samme destinasjonene og på de samme avreisedatoene, i dag - 40 år etter.»

«Vi har også regnet ut hvor stor prosentandel reiseprisen er av en årslønn da - og nå.

- I 1977 var gjennomsnittlig årslønn 69.920 kroner.
- Gjennomsnittlig årslønn i 2016 var 528.600 kroner. (Kilde: Historisk statistikk, ssb.no)» (Sørdal, 2017)

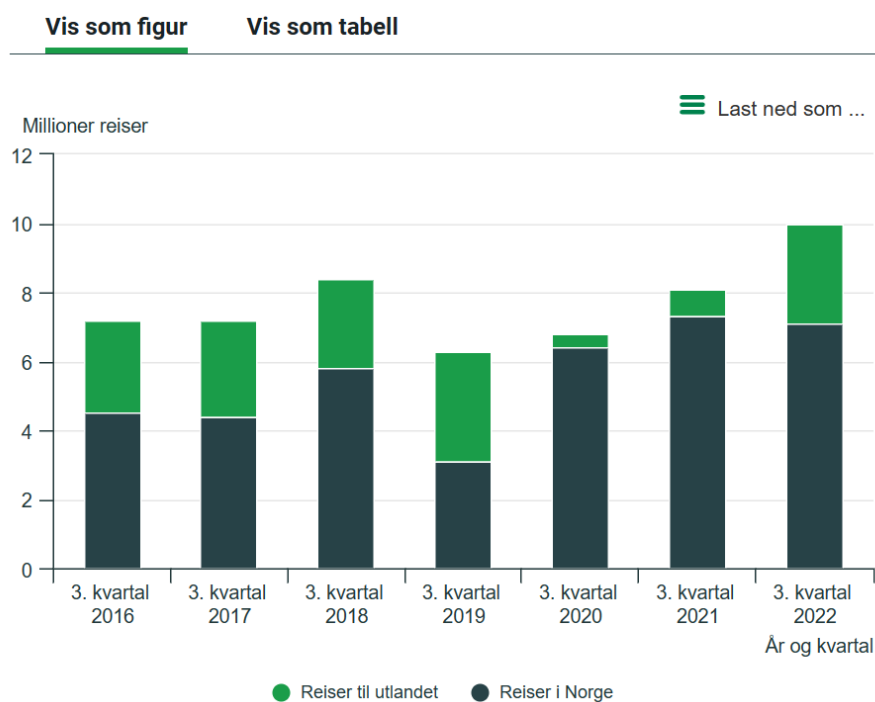
Selskap	Destinasjon	Dato	Pris i 1977	Pris i 2016-kroner	Reise	Prosent av lønn
Folkeferie	Las Palmas	25.mar.77	895	4050	1 uke uspes	1,3
Folkeferie	Playa del Ingles	25.mar.77	1195	5407	1 uke uspes	1,7
Folkeferie	Tenerife	26.mar.77	995	4502	1 uke uspes	1,4
Tjæreborg	Playa del Ing	09.mar.77	1520	6878	1 uke, fra-pris	2,2
Tjæreborg	Las Palmas	04.mar.77	1495	6765	1 uke, fra-pris	2,1
Tjæreborg	Tenerife	20.mar.77	1495	6765	2 uker, fra-pris	2,1

Prosent av lønn brukt på ferie- tabell 1.

Selskap	Destinasjon	Dato	Pris 2017	Reise	Prosent av lønn
Ving	Las Palmas	25.mar.16	2095	1 uke, billigst	0,4
Ving	Playa del Ingles	25.mar.17	2795	1 uke, billigst	0,5
Apollo	Tenerife	26.mar.17	2398	1 uke, billigst	0,5
Solfaktor	Playa del Ingles	09.mar.17	4019	1 uke, billigst	0,8
Ving	Las Palmas	04.mar.17	2945	1 uke, billigst	0,6
Ving	Tenerife	19.mar.17	2075	1 uke, billigst	0,4

Prosent av lønn brukt på ferie- tabell 2.

Som man kan se på tabellene over så utgjorde en pakketur i 1977 1,3 til 2,1 prosent av årslønnen, ifølge de annonseprisene Sørдал har innhentet til artikkelen. Og en pakkereise i dag (artikkel fra 2017) utgjør kun 0,4-0,8 prosent av lønnen.

Figur 1. Reiser til Norge og utlandet. 3. kvartal 2016 - 2022. Millioner (ssb.no)

4.5 Kvalitativ metode:

4.5.1 Rekordmange reiser:

«I 3. kvartal 2022 dro nordmenn på nesten 10 millioner reiser. Det er det høyeste antallet som noen gang er målt for et enkelt kvartal i reiseundersøkelsen. Vi foretok litt færre reiser i eget land i forhold til i fjor, mens kraftig vekst i reiser til utlandet bidro til at vi samlet dro på rekordmange reiser.» (ssb.no)

4.5.2 Etterspørsel:

«Viktige sider ved våre reisevaner er i stor grad preget av stabilitet. En betydelig andel av befolkningen i nordeuropeiske land reiser på ferietur hvert år og de fleste ferie- og fritidsreiser er konsentrert til noen få sommermånedene. En større andel av reisene foretas for å pleie sosiale nettverk og besøke slekt og venner samt ved bruk av hytter, campingvogner, båter med videre. Dette er trekk som har vært stabile over mange år.

Selv om viktige sider ved reisevanene synes stabile, er reiselivsmarkedet internasjonalt og i Norge i endring og endringstakten synes å bli stadig større også når det gjelder etterspørselen etter reiselivstjenester. Forbrukernes reisevaner, endringer i reiseatferd og de globale drivkreftene påvirker denne utviklingen. Andre årsaker er endringer i kjønnsrolle- og familiemønsteret, verdier og livsstil. Dette er endringer i markedet som det er viktig at norske reiselivsnæringer møter på en offensiv måte.» (regjeringen.no)

4.5.3 Luftfart:

«Luftfarten er Norges eneste landsdekkende kollektivtrafikk-middel. To av tre nordmenn kan nå en flyplass i løpet av én time, i Nord-Norge og på Vestlandet kan to tredjedeler nå flyplassen på en halvtime. Derfra kan vi nå hver krok av landet, takket være en finmasket lufthavnstruktur. Mange kan møte forretnings-forbindelser i Europa og være hjemme igjen samme dag.

Hard konkurranse og høy kostnadsbevissthet i luftfarten har ført til lavere priser og gjort flytjenestene tilgjengelig for alle. Flytrafikk er ikke lenger forbeholdt dem med god råd.

Luftfarten er en viktig motor for den økonomiske veksten i Norge. Én krone skapt i luftfarten gir 5 kroner og 60 øre i økt brutto nasjonalprodukt. Én ansatt hos oss gir 4,4 ansatte i norsk økonomi» (nholuffart.no)

5.0 Analyse og resultat:

«Analysere er å foreta en analyse eller å forklare; å undersøke inngående eller vurdere. En analyse er en nøyaktig undersøkelse av noe som er sammensatt av flere bestanddeler for å forklare et gitt problem, en gitt utvikling eller lignende.» (snl.no, 2023)

Jeg skal skrive om resultatene fra datainnsamlingen jeg har gjort. Først skal jeg skrive om hovedfunnene som jeg finner mest interessant, overraskende eller oppsiktsvekkende.

Et av resultatene jeg fant var hvor mye nordmenn hadde reist i løpet av 3 kvartal av 2022. Nordmenn dro på nesten 10 millioner reiser som jeg synes både er interessant, overraskende og oppsiktsvekkende. Det er ganske mange reiser. Det er også veldig mange reiser på veldig kort tid.

Litt lengre oppe i teksten kan vi se figur 3.2. Den viser et ganske godt og konkret resultat over veksten på feriereiser og forretningsreiser. Man kan se at det er forretningsreiser som har hatt den største veksten siden 1992 til 1998. Figuren viser også at feriereiser har økt nesten hvert år og er på det laveste i 1992 og er høyest i 1998.

Videre så viser dataen at det har skjedd endringer de siste 40/50 årene. Figur 3.4 viser en tabell hvor vi får en oversikt som viser at det har vært noenlunde like mange reiser innenfor Norge fra 1992-1998. Men samtidig kan vi se at utenlandsreiser har steget siden 1992.

I tabellen 1 og 2, prosent av lønn brukt på ferie, illustrerer en av de viktigste endringene i reisevanene. Økt velstand og høyere lønn har ført til at befolkningen bruker en høyere sum, men en mindre del av lønnen sin på feriereiser.

6.0 Konklusjon:

Jeg har i denne bachelor- oppgaven tatt for meg problemstillingen:

Hvordan har reisevanene til folk endret seg i løpet av årene og hvorfor har de eventuelt endret seg?

6.1 Har reisevanene til folk endret seg i løpet av årene?

Reisevanene til folk har endret seg i løpet av årene. Dette kan man se på statistikken og faktaene som allerede finnes. Reisevaner er et tema som er blitt studert og forsket på oppgjennom årene og derfor kan man også finne informasjon som viser at det har endret seg de siste 40/50 årene.

6.2 Hvorfor har de eventuelt endret seg?

Etter min mening er det mange ulike grunner til at reisevanene endrer seg. Som temaene som har gått igjen gjennom hele oppgaven tror jeg det har mye med utvikling av teknologi, økonomi, bedre helse, oppvekst, sosiale medier og forventninger og krav til reisemålet. Teknologien har gjort reiser lettere tilgjengelig. Sosiale medier påvirker i stor grad utviklingen av reisemål og hvilke reisemål folk velger. Turistene i dag har nok større krav og forventninger til reisemålet enn tidligere, for her spiller nok sosiale medier og reklame en stor rolle.

Det er i dag flere som reiser og antall reisedøgn har blitt flere. På midten av 70 tallet var andelen ferieturer til utlandet på 20%. I 2014 var det steget til 57%. Så det har vært en kraftig økning i utlands reiser. Transportmidler har endret seg fra 70 tallet der bare 5% reiste med fly til 52% i 2014. Vi ser også at det har vært en økning i de som velger å bo på hotell, pensjonat

osv. Det har vært en stor utvikling og økning i pakkereiser med flere aktører og mer spesialiserte produkter. Og kundene stiller større krav til reisemålene.

6.3 Økonomi:

Jeg mener hovedgrunnen til endringen av reisevaner er økonomi. Økt velstand og høyere lønn har ført til at befolkningen bruker en høyere sum, men en mindre del av lønnen sin på feriereiser. Den økte velstanden fører til en større relativ vekst i etterspørselen etter reiselivsprodukter enn mange andre varer og tjenester.

Også høyere forventet levealder gjør at flere har mulighet til å reise. Og denne gruppen har både mer fritid og gjerne en veletablert økonomi.

6.4 Viktigste resultat- Hvem er de viktige for og hvorfor?

Viktigste resultat jeg kom fram til er økonomien. Hele reiselivsnæringen påvirkes av privatpersoners økonomi. Hvis folk ikke har råd til å reise vil etterspørselen gå ned. Dette kan føre til at selskaper går konkurs og tilbudet reduseres. Mangen kan miste jobben sin som igjen fører til økonomiske konsekvenser for hele reiselivsnæringen.

Man har i de senere år sett hvordan denne næringen påvirkes av økonomiske uroligheter. Høy inflasjon, rentehevinger, økte priser på mat og varer gjør at turistnæringen frykter for fremtiden og hvilke konsekvenser dette vil ha. Mat og bolig er noe folk må ha, men feriereiser kan man ofre.

Kildeliste:

-Aalen, I, Enli, G. (6 februar. 2023). Sosiale medier. Hentet fra:

https://snl.no/sosiale_medier

-Bedin, T. (09.08.2022). Hva er teknologi? Hentet fra:

<https://ndla.no/nb/subject:d1fe9d0a-a54d-49db-a4c2-fd5463a7c9e7/topic:a2f5aaa0-ab52-49d5-aabf-e7ffeac47fa2/topic:4e41bc03-7dcf-47f2-9d8a-48fe3280db92/topic:86401b37-eca5-4110-9d84-11272f8cc0b8/resource:0d7a4828-c890-485d-b943-6b00516530c9>

- Bævre, K. (08.07.2021.) Forventet levealder i Norge. Hentet fra:

<https://www.fhi.no/nettpub/hin/samfunn/levealder/>

-Canvas-Host guest relations 9. Responsibility and sustainability in tourism (2). Hentet fra:

<https://stavanger.instructure.com/courses/10625/files?preview=1293141>

-Grønmo, S. (16 januar 2023) Kvantitativ metode. Hentet fra:

https://snl.no/kvantitativ_metode

- Nholuftfart.no En nyttig og bærekraftig norsk luftfart. Hentet fra:

<https://www.nholuftfart.no/siteassets/bilder/en-nyttig-og-barekraftig-luftfart.pdf>

- Regjeringen.no. St.meld. nr. 15 (1999-2000)- Lønnsomme og konkurransedyktige reiselivsnæringer. Hentet fra:

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/stmeld-nr-15-1999-2000-/id192656/?ch=3>

-Sharpley, R. (2006). Travel and tourism. Sage Publications.

- ssb.no. (12 mars 2018) Menn enda nærmere kvinners levealder. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/menn-enda-naermere-kvinners-levealder>

- ssb.no. Nordmenn på rekordmange reiser. Hentet fra:

<https://www.ssb.no/transport-og-reiseliv/reiseliv/statistikk/reiseundersokelsen/artikler/nordmenn-p%C3%A5-rekordmange-reiser>

- Store norske leksikon. (12 januar 2023.). analysere. Hentet fra:

<https://snl.no/analysere>

-Store norske leksikon. (9 juli 2021). teori. Hentet fra:

<https://snl.no/teori>

- Store norske leksikon. (24 januar 2023). Økonomi. Hentet fra.

<https://snl.no/%C3%B8konomi>

- SørDAL, K. (12 februar 2017). Pakkereiser på 1970- og -80- tallet- Se hva foreldrene dine betalte for Syden-turen da du var barn. Hentet fra:

<https://dinside.dagbladet.no/reise/se-hva-foreldrene-dine-betalte-for-syden-turen-da-du-var-barn/67013587>

- Tranøy, K.E. (18 februar 2019). metode. Hentet fra:

<https://snl.no/metode>

- Ving. Hentet fra:

https://www.ving.no/?gclid=EAIaIQobChMIrvm-yfr2_gIV_5FoCR0DawV-EAAYASAAEgLBn_D_BwE